

Đà Nẵng, ngày 04 tháng 5 năm 2019

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM
Vụ án “Tranh chấp hợp đồng vay tài sản”
bị cấp giám đốc thẩm hủy án

Thông qua công tác kiểm sát xét xử giám đốc thẩm các vụ án dân sự, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng thông báo rút kinh nghiệm vụ án “*Tranh chấp hợp đồng vay tài sản*” bị Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng hủy một phần Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự để giải quyết lại.

1. Nội dung vụ án

Nguyên đơn bà Phạm Thị Nôi trình bày:

Ngày 24/11/2014 và ngày 12/02/2015, bà Nguyễn Thị Kim Thành vay của bà Phạm Thị Nôi 975.000.000 đồng, hẹn đến năm 2016 sẽ trả. Khi vay tiền, bà Thành thế chấp cho bà Nôi Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số BI 073796 ngày 28/12/2011 do Ủy ban nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định cấp cho bà Nguyễn Thị Kim Thành đối với thửa đất số 447, tờ bản đồ số 23, diện tích 74,2m² tại thôn Dương Liễu Đông, thị trấn Bình Dương, huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định. Do bà Thành không trả nợ nên bà Nôi khởi kiện yêu cầu Tòa án buộc bà Thành trả số tiền nợ nêu trên. Khi bà Thành trả đủ tiền, bà Nôi sẽ trả lại Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất. Nếu bà Thành không trả nợ, bà Nôi có quyền yêu cầu xử lý thửa đất để thu hồi nợ.

Bị đơn bà Nguyễn Thị Kim Thành trình bày:

Bà Thành thừa nhận có vay của bà Nôi số tiền 975.000.000 đồng và thế chấp cho bà Nôi một Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất tại thửa đất số 447, tờ bản đồ số 23, diện tích 74,2m² như bà Nôi đã trình bày. Bà Thành chưa trả được tiền cho bà Nôi, Bà xin trả dần đến cuối tháng 6/2016 âm lịch. Nếu đến thời hạn đó bà Thành không trả được nợ, bà Nôi có quyền yêu cầu cơ quan có thẩm quyền xử lý thửa đất thế chấp để thu hồi nợ.

2. Quá trình giải quyết vụ án

Tại Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 17/2016/QĐST-DS ngày 08/3/2016 của Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định quyết định:

“Công nhận sự thỏa thuận giữa nguyên đơn bà Phạm Thị Nổi và bị đơn bà Nguyễn Thị Kim Thành, sự thỏa thuận được của các đương sự cụ thể như sau:

- Bà Phạm Thị Nổi và bà Nguyễn Thị Kim Thành xác định thống nhất: Hiện nay bà Nguyễn Thị Kim Thành nợ của bà Phạm Thị Nổi số tiền 975.000.000 đồng (chín trăm bảy mươi lăm triệu đồng).

- Bà Phạm Thị Nổi và bà Nguyễn Thị Kim Thành xác định thống nhất: Khi bà Thành vay tiền của bà Nổi thì bà Thành thế chấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và quyền sử dụng thửa đất số 447, tờ bản đồ số 23 diện tích 74,2m² tọa lạc tại thôn Dương Liễu Đông, thị trấn Bình Dương, huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định đã được Ủy ban nhân dân huyện Phù Mỹ cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà và tài sản gắn liền với đất cho bà Nguyễn Thị Kim Thành để đảm bảo số tiền bà Thành vay của bà Nổi.

- Bà Phạm Thị Nổi và bà Nguyễn Thị Kim Thành thỏa thuận thống nhất: Đến ngày 04/6/2016 bà Nguyễn Thị Kim Thành trả dứt điểm số tiền 975.000.000 đồng cho bà Phạm Thị Nổi. Sau khi bà Thành trả đủ số tiền cho bà Nổi thì bà Nổi trả lại Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà và tài sản khác gắn liền với đất nêu trên (bản chính) cho bà Thành. Nếu đến hết ngày 04/6/2016, bà Thành không trả đủ nợ cho bà Nổi thì bà Nổi có quyền yêu cầu cơ quan Nhà nước có thẩm quyền làm thủ tục chuyển nhượng, sang tên thửa đất bà Thành thế chấp cho bà Nổi nói trên cho bà Nổi, để bà Nổi thu hồi số tiền bà Thành nợ”.

Ngày 09/4/2018 và ngày 07/8/2018, bà Hồ Thị Thái, bà Nguyễn Thị Phi và bà Nguyễn Thị Ngọc Dung có đơn đề nghị kháng nghị giám đốc thẩm đối với Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự nêu trên.

Ngày 21/8/2018, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng ban hành Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm số 97/2018//QĐKNGĐT-VKS-DS đề nghị Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng hủy một phần Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 17/2016/QĐST-DS ngày 08/3/2016 của Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định; giao hồ sơ cho Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định giải quyết lại theo thủ tục sơ thẩm.

Tại Quyết định giám đốc thẩm số 14/2019/DS-GĐT ngày 06/3/2019 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng đã chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng, hủy một phần Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 17/2016/QĐST-DS ngày 08/3/2016 của Tòa án

nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định đối với phần thỏa thuận giữa bà Phạm Thị Nổi và bà Nguyễn Thị Kim Thành về việc xử lý thửa đất số 447, tờ bản đồ số 23 tại thôn Dương Liễu Tây, thị trấn Bình Dương, huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định; giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định giải quyết lại vụ án theo thủ tục sơ thẩm.

3. Những vấn đề cần rút kinh nghiệm

Về tố tụng

Bà Phạm Thị Nổi nộp Đơn khởi kiện tại Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định ngày 24/02/2016, nhưng Giấy báo nhận đơn khởi kiện của Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định lại ghi ngày 17/02/2016 là không đúng.

Trong cùng một ngày, Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định ban hành hàng loạt các văn bản cụ thể: Thông báo nộp tạm ứng án phí số 09/2016/TB-TA ngày 29/02/2016; Bà Nổi nộp tạm ứng án phí ngày 29/02/2016; Thông báo thụ lý vụ án số 104/2016/TB-TLVA ngày 29/02/2016; Biên bản giao Thông báo về việc thụ lý vụ án cho bà Thành và bà Nổi ngày 29/02/2016; Bà Thành viết Bản tự khai tại trụ sở Tòa án ngày 29/02/2016; Thông báo về phiên hòa giải số 10/2016/TB-TA ngày 29/02/2016 và Biên bản giao Thông báo về phiên hòa giải cho bà Thành và bà Nổi ngày 29/02/2016.

Tại Thông báo về phiên hòa giải số 10/2016/TB-TA ngày 29/02/2016 của Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định đã thông báo cho các đương sự tiến hành hòa giải vào lúc 07h30' ngày 04/3/2016, nhưng lúc 09h10' ngày 29/02/2016, Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định đã tiến hành lập Biên hòa giải vụ án, các bên đương sự hòa giải được với nhau nên Thẩm phán đã lập Biên bản hòa giải thành ngày 29/02/2016.

Ngày 08/3/2016, Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định ban hành Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 17/2016/QĐST-DS.

Như vậy, Thông báo hòa giải của Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định là ngày 04/3/2016, nhưng ngày 29/02/2016 đã tiến hành hòa giải là không đúng về thời gian và trong cùng ngày 29/02/2016, Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định đã tiến hành hàng loạt các sự kiện pháp lý để giải quyết vụ án là bất thường về mặt thời gian.

Về nội dung

Tại thời điểm Tòa án huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định thụ lý vụ án “*Tranh chấp hợp đồng vay tài sản*”, giữa bà Phạm Thị Nổi và bà Phạm Thị Thành thì bà Thành đang có nghĩa vụ phải thi hành các bản án, quyết định đã có hiệu lực pháp luật bao gồm:

- Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 69/2015/QĐST-DS ngày 12/11/2015 của Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định. Bà Thành phải trả nợ cho bà Hồ Thị Thái 156.100.000 đồng.

- Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 70/2015/QĐST-DS ngày 12/11/2015 của Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định. Bà Thành phải trả nợ cho bà Nguyễn Thị Phi 148.000.000 đồng.

- Bản án dân sự phúc thẩm số 88/2015/DS-PT ngày 17/11/2015 của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định. Bà Thành phải trả nợ cho bà Nguyễn Thị Ngọc Dung số tiền 1.900.000.000 đồng.

Ngoài ra, Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định còn đang thụ lý giải quyết 02 vụ án khác của bà Thành, sau đó đã ban hành Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 37/2016/QĐST-DS ngày 18/5/2016. Bà Thành phải trả nợ cho bà Nguyễn Thị Loan 180.000.000 đồng và Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự số 39/2016/QĐST-DS ngày 20/5/2016. Bà Thành phải trả nợ cho ông Trương Quang Thống 200.000.000 đồng.

Như vậy, Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định đã trực tiếp thụ lý, giải quyết rất nhiều vụ án của bà Thành và biết rõ bà Thành phải có nghĩa vụ trả nợ cho nhiều người theo các quyết định, bản án đã có hiệu lực pháp luật. Nhưng khi giải quyết vụ án giữa bà Nổi và bà Thành, Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ không tiến hành xác minh để xác định nghĩa vụ phải thi hành án của bà Thành. Trong khi đó, ngày 02/3/2016, cơ quan Thi hành án huyện Phù Mỹ đã đề nghị Chi nhánh Văn phòng đăng ký đất đai huyện Phù Mỹ tạm dừng thực hiện các thủ tục liên quan đến thửa đất số 447, tờ bản đồ số 23 của bà Thành. Đồng thời, Cơ quan thi hành án đã ra Quyết định cưỡng chế kê biên, xử lý tài sản số 11/QĐ-CCTHA ngày 11/3/2016 đối với thửa-đất nêu trên của bà Thành.

Nếu đúng theo thông báo hòa giải của Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ là ngày 04/3/2016, thì phải đến ngày 12/3/2016 mới ban hành Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự. Nhưng Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ lại tiến hành hòa giải vào ngày 29/02/2016 (cùng với ngày ban hành thông báo hòa giải) là trước thời gian Cơ quan thi hành án có văn bản đề nghị Chi nhánh Văn phòng đăng ký đất đai huyện Phù Mỹ tạm dừng thực hiện các thủ tục liên quan đến thửa đất số 447 (ngày 02/3/2016) và Quyết định công nhận sự thỏa thuận được ban hành vào ngày 08/3/2016 là trước ngày ra quyết định kê biên (ngày 11/3/2016). Chính vì có Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự nên Cơ quan Thi hành án phải hủy quyết định cưỡng chế kê biên đối với thửa đất 447 của bà Thành.

Mặt khác, việc thế chấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất của bà Thành

đối với thửa đất 447 cho bà Nổi không có công chứng, chứng thực và không được đăng ký giao dịch bảo đảm theo qui định của pháp luật. Việc Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định quyết định công nhận việc thế chấp giữa bà Nổi và bà Thành là không đúng qui định của pháp luật.

Bà Thành chỉ có 01 thửa đất duy nhất để thi hành án cho tất cả các bản án, quyết định của Tòa án, nhưng Tòa án nhân dân huyện Phù Mỹ, tỉnh Bình Định lại ra quyết định công nhận sự thỏa thuận chỉ nhằm mục đích để trả nợ riêng cho bà Phạm Thị Nổi, làm ảnh hưởng đến quyền lợi của nhiều người.

Trên đây là vụ án “*Tranh chấp hợp đồng vay tài sản*” bị Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng hủy một phần Quyết định công nhận sự thỏa thuận của các đương sự để giải quyết lại. Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng thông báo để Viện kiểm sát nhân dân tỉnh, thành phố trong khu vực nghiên cứu rút kinh nghiệm, nhằm nâng cao chất lượng công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án dân sự./. *p*

Nơi nhận:

- Đ/c Nguyễn Huy Tiến - PVT VKSTC (báo cáo);
- Vụ 9, Vụ 14, VC1, VC3, VPVKSTC;
- VKSND 12 tỉnh, Tp. trong khu vực;
- Lãnh đạo VC2;
- Các Viện nghiệp vụ;
- Lưu HSKS, V2, VPVC2 *p*

KT. VIỆN TRƯỞNG
PHẠM TIẾN TRƯỞNG

Phan Vũ Hoàng

Phan Vũ Hoàng